Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 25.01.1979, sp. zn. 5 Tz 2/79, ECLI:CZ:NS:1979:5.TZ.2.1979.1

Číslo: 52/1979

Právní věta: K zachování totožnosti skutku postačí totožnost jednání nebo totožnost následku. Je-li obviněný stíhán proto, že se zmocnil cizí věci krádeží, popř. loupeží, je zachována totožnost následku, jestliže se zjistí, že se věci sám nezmocnil, ale že tuto věc, odcizenou, popř. uloupenou jinou osobou nebo to, co bylo za tuto věc získáno, na sebe převedl, tedy že se nedopustil trestného činu krádeže, popř. loupeže, ale trestného činu podílnictví. Naopak, je-li obviněný stíhán proto, že převedl na sebe věc, kterou odcizila jiná osoba, je zachována totožnost následku a tím i totožnost skutku, jestliže se zjistí, že obviněný věc na sebe nepřevedl, ale sám ji odcizili, tedy že nespáchal trestný čin podílnictví, ale trestný čin krádeže (popř. loupeže).

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 25.01.1979

Spisová značka: 5 Tz 2/79

Číslo rozhodnutí: 52

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Krádež, Loupež, Podílnictví, Totožnost skutku

Předpisy: 140/1961 Sb. § 247 odst. 1
§ 220 odst. 4
§ 221 odst. 1
§ 225 odst. 2
§ 251 odst. 1 141/1961 Sb. § 220 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 52/1979 sb. rozh.

K zachování totožnosti skutku postačí totožnost jednání nebo totožnost následku. Je-li obviněný stíhán proto, že se zmocnil cizí věci krádeží, popř. loupeží, je zachována totožnost následku, jestliže se zjistí, že se věci sám nezmocnil, ale že tuto věc, odcizenou, popř. uloupenou jinou osobou nebo to, co bylo za tuto věc získáno, na sebe převedl, tedy že se nedopustil trestného činu krádeže, popř. loupeže, ale trestného činu podílnictví. Naopak, je-li obviněný stíhán proto, že převedl na sebe věc, kterou odcizila jiná osoba, je zachována totožnost následku a tím i totožnost skutku, jestliže se zjistí, že obviněný věc na sebe nepřevedl, ale sám ji odcizili, tedy že nespáchal trestný čin podílnictví, ale trestný čin krádeže (popř. loupeže).

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 25. 1. 1979 sp. zn. 5 Tz 2/79.)

K stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem ČSR Nejvyšší soud ČSR zrušil rozsudek okresního soudu v Trutnově ze dne 9. října 1978 sp. zn. 2 T 430/78 a okresnímu soud v Trutnově přikázal, aby věc obviněných P. K. a B. K. znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Rozsudkem okresního soudu v Trutnově ze dne 9. října 1978 sp. zn. 2 T 430/78 byli obvinění P. K. a B. K. zproštěni obžaloby podle § 226 písm. c) tr. ř., a to obviněný P. K. pro trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. a obviněná B. K. pro trestný čin podílnictví podle § 251 odst. 1 písm. a) tr. zák. Trestná činnost měla podle obžaloby spočívat v tom, že dne 1. dubna 1978 při jízdě osobním autem zn. Trabant mezi obcemi Trutnov a Trutnov 3 obviněný P. K. odcizil Z. S. peněženku s částkou 2600 Kčs, z nichž obviněná B. K. převzala od manžela částku 2000 Kčs, ačkoliv věděla, že ji manžel odcizil řidiči osobního automobilu Z. S. Podle § 229 odst. 3 tr. ř. byl poškozený Z. S. s nárokem na náhradu škody odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních.

Tento rozsudek nabyl právní moci dne 16. listopadu 1978.

Proti tomuto rozsudku podal generální prokurátor České socialistické republiky ve lhůtě uvedené v § 272 tr. ř. v neprospěch obviněných stížnost pro porušení zákona. Namítá, že okresní soud se mylně domníval, že není dána totožnost žalovaného skutku, jestliže se v hlavním líčení zjistí, že žalovaný pachatel krádeže peněz byl jen podílníkem a že naopak podílnice sama peníze odcizila a částku 80 Kčs dala svému manželovi. Protože podstatu skutku lze spatřovat především v jednání a následku, který jím byl způsoben, je totožnost skutku zachována buď totožností jednání, nebo totožností následku. K zachování totožnosti skutku přitom postačí, jestliže jednání vylíčené v obžalobě a jednání po změnách zjištěných v hlavním líčení jsou alespoň částečně totožná; totéž platí pokud jde o následek. Totožnost skutku není dále narušena ani změnou v právním posouzení skutku ve smyslu § 220 odst. 4 tr. ř. V daném případě bylo v hlavním líčení na základě pozměněných výpovědí obviněných zjištěno, že obviněná B. K., která byla žalována pro podílnictví na krádeži, tyto peníze sama odcizila. Naproti tomu v obžalobě jako pachatel krádeže označen obviněný P. K. byl prokazatelně jen podílníkem. Jednání obou obviněných je však zaměřeno proti témuž společenskému vztahu, jemuž poskytuje ochranu trestní zákon, a tedy současně i k témuž následku. Totožnost následku zde zachovává totožnost celého skutku.

Nejvyšší soud České socialistické republiky přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i řízení, které mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Okresní soud v Trutnově nesprávně vyložil ustanovení § 220 odst. 1 tr. ř., když dospěl k závěru, že skutek, pro který byli obvinění žalováni, nelze po změně skutkového stavu překvalifikovat na jiný trestný čin, aniž by se porušila totožnost skutku. Ustanovení § 220 odst. 1 tr. ř. nebrání soudu, aby přihlížel k těm změnám skutkového děje uvedeného v obžalobě, k nimž došlo při projednávání věci v hlavním líčení a které nemění totožnost skutku. Vyplývá to také z ustanovení § 221 odst. 1 tr. ř. o postupu soudu při podstatné změně okolností případu a ustanovení § 278 a násl tr. ř. o obnově řízení. Obžalovací zásada vyslovená v ustanovení § 220 odst. 1 tr. ř., podle níž může soud rozhodnout jen o skutku, který je uveden v žalobním návrhu, neznamená, že musí jít o úplnou shodu skutku, který je uveden v žalobním návrhu, se skutkem, který zjišťuje soud v hlavním líčení. Podstata skutku je určována účastí obviněného na určité události popsané v žalobním návrhu, z níž vzešel škodlivý následek, porušující nebo ohrožující tytéž společenské zájmy chráněné trestním zákonem. Totožnost skutku je tedy zachována, je-li zachována totožnost jednání nebo následku alespoň částečně (srov. 64/1973 sb. rozh. tr.). Následek nelze ztotožnit s účinkem, kterým je změna, jež se děje na hmotném předmětu útoku, tj. v projednávaném případě hmotná škoda. Předmět útoku, pokud je jím věc

(peníze) jako v daném případě, je materiálním objektem jednotlivého, konkrétního společenského vztahu a umožňuje identifikovat tento vztah (objekt jednotlivého, konkrétního trestného činu). Jestliže se sice jednání pachatele změnilo, ale porušuje tentýž konkrétní společenský vztah (nestačí totožnost tzv. individuálního a tím méně druhového objektu), i když popř. jiným způsobem, je zachována totožnost následku (porušení téhož jednotlivého zájmu, společenského vztahu identifikovatelného na základě téhož předmětu útoku), a tedy je zachována i totožnost skutku. Proto jestliže se na základě výsledků dokazování zjistí v hlavním líčení, že obviněný P. K. místo zmocnění se peněz poškozeného na sebe převedl část peněz odcizených jeho manželkou obviněnou B. K. a naopak, aniž se však změnil následek, to je porušení téhož jednotlivého společenského vztahu (vlastnického vztahu poškozeného k odcizené částce peněz), je totožnost skutku zachována. Totožnost skutku není narušena ani změnou v právním posouzení, neboť podle § 220 odst. 4 tr. ř. není soud vázán právním posouzením skutku v obžalobě, zejména je-li změna v právním posouzení odůvodněna upřesněním žalovaného skutkového děje. Za této situace nic nebránilo okresnímu soudu, aby uznal obviněnou B. K., po předchozím upozornění podle § 225 odst. 2 tr. ř. na možnost přísnějšího právního posouzení žalovaného skutku, vinnou trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák., byť byla žalována jen pro podílnictví. Obviněný P. K. mohl být potom uznán vinným trestným činem podílnictví, aniž by bylo třeba postupovat podle § 225 odst. 2 tr. ř.